

Samenvatting m.b.t. het thema armoederisico

Het armoederisico meet niet de armoede maar het risico op armoede. Dit risico wordt gedefinieerd als het percentage van het aantal personen met een equivalent beschikbaar inkomen dat onder de armoedegrens ligt. De armoederisicogrens wordt vastgelegd op 60 % van het nationaal equivalent mediaan beschikbaar inkomen na sociale overdrachten.

- Equivalent inkomen: inkomen omgerekend volgens het aantal volwassenen en kinderen. Voorbeeld voor 2007
 - Alleenstaande : 878 €per maand
 - Gezin met 2 volwassenen en 2 kinderen: 1.815 €per maand
- Mediaan inkomen: het inkomen halfweg de reeks van inkomens die volgens grootte gerangschikt worden.

In een maatschappij waar alle equivalente inkomens tussen 1.000 en 2.500 liggen met de mediaan op 1.500 hebben alle personen met een inkomen onder de 900 een armoederisico; dus niemand.

In een maatschappij waar alle equivalente inkomens tussen 2.500 en 15.000 liggen met de mediaan op 7.500 hebben alle personen met een inkomen tussen 2.500 en 4.500 een armoederisico.

Het armoederisicocijfer meet dus niet de armoede en ook niet het risico op armoede. Volgens deze methode kunnen de armsten van het ene land rijker zijn dan de rijksten van een ander land. Het armoederisicocijfer is dus een zeer relatief begrip. Dan is ook de vergelijking van deze cijfers tussen de landen van Europa een vorm van bezigheidstherapie voor de rijkelijk betaalde Europese ambtenaren.

Met dit voor ogen kunnen we kijken naar de Belgische armoederisicocijfers tegen de Europese achtergrond. De FOD Sociale zekerheid gebruikt het Europees gemiddelde als vergelijkingspunt. Het zou ambitieuzer zijn om België te vergelijken met de omringende landen of met de best presterende landen.

1. Globaal genomen scoort België relatief goed: 15 % van de bevolking onder de armoederisicogrens t.o.v. 17 % in de EU15
2. Bij de werkenden zijn de cijfers nog veel beter: respectievelijk 3 en 7 %
3. Mensen die eigenaar zijn van hun woning zijn ook minder bedreigd: 10 t.o.v. 13 %
4. Dit geldt ook voor hoger opgeleiden: 6 t.o.v. 7 %

De boodschap is duidelijk: onder de hoger opgeleiden, die makkelijker aan werk geraken, een hoger inkomen krijgen en hierdoor een huis verwerven, zijn er veel minder personen dan gemiddeld onder de armoederisicogrens. Makkelijk voorspelbaar. Deze drie groepen van personen met de laagste armoederisicocijfers, nl. de werkenden, de eigenaars en de hoger opgeleiden doen het bovendien nog beter dan hun Europese soortgenoten.

Bij de niet-werkenden daarentegen leeft een veel groter aantal onder de armoederisicogrens: 25 % wat lichtjes hoger is dan de EU15 (met 24 %).

Tot de niet-werkenden behoren:

- de werklozen met 34 % t.o.v. 42 % in de EU

- de gepensioneerden met 23 % t.o.v. 21 %
- de andere niet-actieven met 25 % t.o.v. 26 %

Mensen die huurder zijn van hun woning lopen ook een hoog risico op armoede: 29 % t.o.v. 25 % in de EU. Het nadelig verschil met Europa is het grootst voor de gepensioneerden die huurder zijn: 26 % t.o.v. 19 %.

De boodschap is duidelijk: onder de bevolkingsgroepen die niet werken of gepensioneerd zijn bevindt zich een vierde tot een derde onder de armoederisicogrens. Dit risico wordt versterkt door het feit dat ze huurder zijn.

Deze groepen met de hoogste armoederisico's zijn er bovendien slechter aan toe dan hun Europese soortgenoten. (uitgezonderd de werklozen; maar met 34 % onder de armoederisicogrens is dit een magere troost)

Een andere bepalende factor is het gezinstype: onder de huishoudens met ten minste twee volwassenen, al of niet met kinderen, blijft een relatief klein percentage ver onder de nationale armoedegrens en ze steken ook gunstig af tegenover hun Europese soortgenoten. Onder de alleenstaanden, en vooral alleenstaanden met kinderen, bevindt zich een groot percentage onder de nationale armoedegrens. Dit is ook het geval bij hun Europese soortgenoten.

Besluit: een goede opleiding, werken, eigenaar worden van een woning en samen wonen zijn de beste sociale beschermers.

Samenvatting van het besluit: opleiding.

m.b.t. de andere thema's verwijzen we naar de Samenvattende tabel.

m.b.t. de globale perceptie van de sociale zekerheid

Op de vraag of de sociale zekerheid een positief of een negatief gevoel oproept wordt in België door 14 % met negatief beantwoord. Dit is aanzienlijk beter dan het EU-gemiddelde van 25 %.

Dat België gunstig scoort t.o.v. het EU-gemiddelde is nog begrijpelijk maar dat slechts 14 % een negatief gevoel heeft is verbazend als we bedenken dat 15 % van de bevolking onder de armoederisicogrens leeft, dat we slecht scoren op het gebied van tewerkstelling en werkloosheid, dat we een groot persoonlijk aandeel moeten betalen in de gezondheidszorgen en dat we bijna de laagste pensioenen hebben in Europa.

Als 14 % een betrouwbaar antwoord is (het gaat om een enquête) dan moeten we logischerwijze tot het besluit komen dat de kunstmatige armoederisicogrens zeer relatief is, dat niet- werken nog zo erg niet is, dat werkloos zijn goed betaald wordt, en dat veel sparen ons in staat stelt om met een laag pensioen positief gemust naar het levenseinde te gaan. Wie zijn wij om deze globale perceptie in twijfel te trekken?

Voor een samenvattende tabel met alle beschermingsthema's:

<http://www.akvsz.org/pages.php?pageid=42598>